

KONKURS CHEMICZNY
dla uczniów gimnazjów województwa lubuskiego

20 stycznia 2011 r. – zawody II stopnia (rejonowe)

Witamy Cię na drugim etapie Konkursu Chemicznego.

Przed przystąpieniem do rozwiązywania zadań przeczytaj uważnie polecenia.

Podczas konkursu możesz korzystać z układu okresowego pierwiastków, tabeli rozpuszczalności, wykresów rozpuszczalności oraz prostego kalkulatora.

Nie zaokrąglaj otrzymywanych wyników i pamiętaj o umieszczaniu przy nich jednostek. Odpowiedzi udzielaj w miejscach do tego przeznaczonych. Brudnopis nie podlega sprawdzeniu.

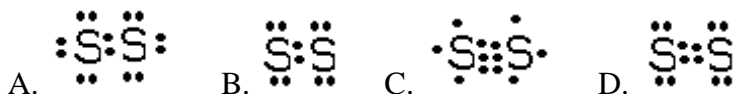
Życzymy Ci powodzenia!

Maksymalna liczba punktów: 40.

Czas rozwiązywania zadań: 90 minut.

W zadaniach 1. i 2. wybierz **jedną** odpowiedź i zaznacz ją krzyżykiem na teście. W przypadku pomyłki błędną odpowiedź obwiedź kółkiem, a znak X postaw tam, gdzie Twoim zdaniem powinien być.

Zadanie 1. W pewnych warunkach siarka tworzy cząsteczki S_2 . Wskaż poprawny wzór elektronowy tej cząsteczki.

Zadanie 2. Cząsteczki którego węglowodoru zawierają po tyle atomów wodoru, ile neutronów znajduje się w jądrze atomu pierwiastka ${}_{22}^{48}\text{Ti}$?

A. alkan C_{23}

B. alken C_{11}

C. alkin C_{14}

D. alkin C_{12}

Zadanie 3. Liczba atomowa pewnego pierwiastka jest pięć razy większa od maksymalnej wartościowości względem tlenu pierwiastka o konfiguracji elektronowej $K^2L^8M^{18}N^5$. Podaj nazwę tego pierwiastka.

Zadanie 4. Tlenek siarki (IV) można otrzymać w wyniku spalania pirytu (FeS_2), otrzymując jednocześnie tlenek żelaza (III). Oblicz, ile gramów pirytu należy spalić, aby z wytworzonego tlenku siarki (IV) można było uzyskać 12 moli kwasu siarkowego (VI).

Równanie reakcji:

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 5. Oblicz łączną liczbę atomów zawartych w 2 dm³ metanu (objętość zmierzono w warunkach normalnych).

Obliczenia:

Odpowiedź:

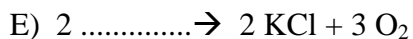
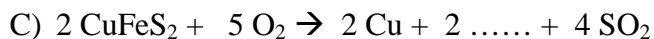
Zadanie 6. Podaj nazwę pierwiastka, którego atom ma masę równą $9,27 \cdot 10^{-23}$ grama.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 7. Atom cyny (Sn) ma konfigurację elektronową $K^2L^8M^{18}N^{18}O^4$. Zapisz konfigurację elektronową kationu cyny Sn^{2+} .

Zadanie 8. Uzupełnij podane równania reakcji chemicznych, wpisując wzory brakujących reagentów. Wszystkie współczynniki stechiometryczne są już wpisane.

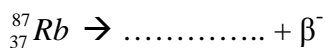
Zadanie 9. Do 50 gramów roztworu kwasu siarkowego (VI) dodano roztwór zawierający 8 gramów wodorotlenku sodu. Po wymieszaniu powstał roztwór o odczynie obojętnym. Oblicz stężenie procentowe roztworu kwasu siarkowego (VI) użytego do reakcji.

Równanie reakcji:

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 10. Uzupełnij schemat przedstawionej przemiany, wpisując symbol oraz liczbę atomową i liczbę masową powstającego izotopu.

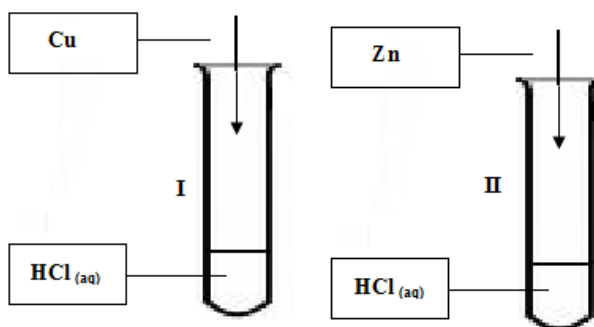

Zadanie 11. W tabeli podano wartości temperatury topnienia i temperatury wrzenia trzech substancji chemicznych mierzone pod ciśnieniem 1013 hPa.

Wzór substancji	Temperatura topnienia $^{\circ}\text{C}$	Temperatura wrzenia $^{\circ}\text{C}$
Br_2	- 7,2	59,5
CH_3Br	- 93,7	3,6
NaBr	748,0	1391,0

Wskaż (obwładając kółkiem jej wzór w tabeli) substancję, która w temperaturze pokojowej (ok. 20°C) i pod ciśnieniem 1013 hPa jest gazem.

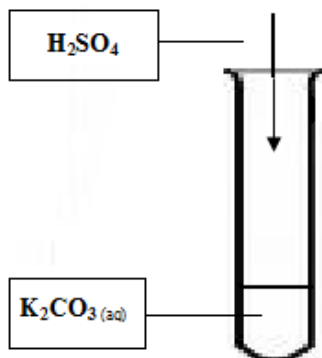
Zadanie 12. Przeprowadzono doświadczenie zilustrowane poniższym schematem.

W probówce I. nie zaobserwowano objawów reakcji, natomiast w probówce II. zaobserwowano wydzielanie gazu. Na podstawie wyników doświadczenia uzupełnij podany fragment szeregu aktywności metali, wpisując symbole miedzi i cynku w wykropkowane miejsca.

Na, Mg, Al, ..., Fe, Sn, Pb, H_2 , ..., Ag, Au

Zadanie 13. Napisz, co zaobserwowano podczas doświadczenia opisanego poniższym schematem oraz jakie na podstawie tych obserwacji można wyciągnąć wnioski.

Obserwacje: .....

.....

Wnioski:

- kwas siarkowy (VI) reaguje z węglanem potasu, ponieważ .....

.....

- kwas węglowy jest .....

.....

Zadanie 14. Podaj wzór sumaryczny tlenku pierwiastka trójwartościowego, jeżeli masa cząsteczkowa tego tlenku wynosi 188 u.

Zadanie 15. Po całkowitym odparowaniu wody z 50 cm^3 nasyconego w temperaturze $20 \text{ }^\circ\text{C}$ roztworu o gęstości $1,03 \text{ g/cm}^3$ otrzymano 10 g substancji. Podaj nazwę substancji, która znajdowała się w tym roztworze.

Obliczenia:

Odpowiedź:

Zadanie 16. Podaj liczbę występujących w cząsteczce P_2 :

- wspólnych elektronów – .....
- wspólnych par elektronowych – .....

Zadanie 17. Uzasadnij, dlaczego magnez i krzem leżą w tym samym okresie układu okresowego.

Zadanie 18. Masz do dyspozycji następujący zestaw substancji: O_2 , H_2SO_4 , H_2O , Na_2CO_3 , Na_2S , NaCl , $\text{HCl}_{(\text{aq})}$, $\text{C}_{10}\text{H}_{20}$, Ca . Wykorzystując je jako substraty (musisz wykorzystać wszystkie), zapisz równania reakcji powstawania opisanych niżej gazów. Każdej substancji możesz użyć tylko raz.

- A. gaz o zapachu zepsutych jajek,
- B. gaz uważany za główną przyczynę tzw. efektu cieplarnianego,
- C. gaz, który w połączeniu z wodą tworzy kwas będący składnikiem soku żołądkowego,
- D. gaz, który zmieszany z tlenem w stosunku objętościowym 2:1 tworzy mieszaninę piorunującą,
- E. gaz, który zwłaszcza w okresie zimowym jest przyczyną śmiertelnych zatrucí.

Zadanie 19. Na podstawie podanych informacji ustal nazwę pierwiastka chemicznego:

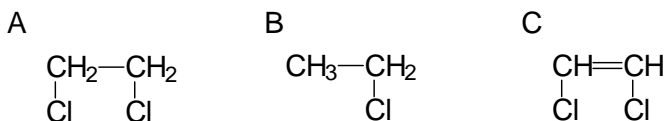
- numer okresu, w którym leży, jest równy liczbie atomów w cząsteczce amoniaku,
- numer grupy, w której leży, jest równy różnicy między maksymalną wartościowością arsenu względem tlenu a jego maksymalną wartościowością względem wodoru.

Pierwiastkiem tym jest .....

Zadanie 20. Jest w naszym kraju miejsce, gdzie świetnie się wypoczywa. Który pierwiastek chemiczny tak samo się nazywa?

Zadanie 21. W temperaturze około 1100 K siarczan(VI) magnezu reaguje z węglem. Produktami tej reakcji są trzy tlenki – jeden tlenek metalu i dwa tlenki niemetalu. Masy cząsteczkowe tlenków niemetalu, powstających w tej reakcji, wynoszą odpowiednio 64 u i 44 u. Zapisz równanie opisanej reakcji.

Zadanie 22. Związki oznaczone literami A, B i C są przykładami związków organicznych zawierających chlor.

- Podaj nazwy systematyczne związków A i C.
A – _____ C – _____
- Jeden ze związków oznaczonych literami A, B, C ulega polimeryzacji. Zapisz równanie tej reakcji.
- Podaj wzór jednego odczynnika, którym można się posłużyć w celu odróżnienia związku C od związków A i B. Opisz zmianę, jaka towarzyszy wprowadzeniu związku C do próbki z tym odczynnikiem. Zapisz równanie reakcji, która zajdzie w próbce.

Wzór odczynnika	
Obserwacje	
Równanie reakcji	

BRUDNOPIS (nie podlega sprawdzeniu!)